

Milieuraad
Zwolle

Milieupraat

25e jaargang
Nummer 2

2

Oktober 2020

Colofon

Michiel van Harten
Hans IJzerman
Loes la Faille
Carin van de Ploeg
Annet van der Wal
Margriet Meindersma
Ina Huizinga
Peter van Dam
Diet ter Stege

Opmaak

Marcel Lieverdink

*Wanneer toezending
van de Milieupraat,
niet langer op prijs
wordt gesteld,
kunt u dit melden bij
ons secretariaat.*

*Uw naam/adres/ en/of
e-mailgegevens zullen
vervolgens direct uit
onze administratie
verwijderd worden.*

Bezoekadres

Campherbeeklaan 82 A
8024 BZ Zwolle

Telefoon

038 - 33 77 342

Internet links

info@milieuraadzwolle.nl
www.milieuraadzwolle.nl
www.nooterhof.nl

Nooterhof, hoe mooi kan het worden?

Verleden, heden en toekomst

Margriet Meindersma (bestuurslid Milieuraad-Nooterhof)

Leren van het verleden en met ervaringen van het heden op weg naar een duurzame toekomst voor de Nooterhof.

- 1977-1997 was de Nooterhof een natuurvoorlichtingscentrum met een uitgebreid voorlichtings- en educatieprogramma. Tentoonstellingsruimte, mediatheek, groen telefoon en informatielijn voor natuurvriendelijk tuinieren.
- 1996 verhuizing naar het Ecodrome, de Nooterhof bleef als een verweesd park achter, beheerd door vrijwilligers van de Milieuraad.
- 2007-2018 herstart van de Nooterhof onder beheer Landstede. Koppeling van onderwijs, natuur, groenbeheer.
- 2007 bouw Earthship: cadeau van SWZ aan de Zwolse bevolking
- 2008 grondoverdracht van gemeente aan Landstede inclusief ondergrond Earthship met beheerovereenkomst
- 2017 opzegging beheerovereenkomst van Landstede
- 2020 overdracht van Earthship met ondergrond aan gemeente.

Veel van deze jaren zijn Milieuraad/natuurorganisaties betrokken gebleven. Sinds 2019 is met meer dan 100 vrijwilligers het park hersteld en weer in gebruik genomen. Wat een inzet en wat een vreugde voor duizenden gebruikers. En wat een mooi park is het geworden. Maar het kan nog beter!

De toekomst

Met instemming en in overleg met de gemeente hebben we plannen gemaakt voor de toekomst. Het eindoordeel is nog niet geveld. Ons plan is om van de Nooterhof een stedelijk centrum voor duurzaamheid te maken in een ecologisch beheerd park. Een centrale ontmoetingsplek met tentoonstellingen, en educatieve activiteiten. Maar ook een mooi park, waar het prettig is om te verblijven en waar jong en oud plezier beleven in het groen en graag deelnemen aan educatieve en informatieve activiteiten. We waren februari/maart volop in gesprek over ons plan met de gemeente en ook met organisaties, instellingen en personen om samen op te trekken om zo de Nooterhof tot een broedplaats te maken waar natuur en duurzaamheid in veelzijdigheid centraal staan. Het virus dat de wereld is binnengedrongen heeft de voortgang rond de toekomstplannen helaas vertraagd. Tegelijkertijd maakt deze pandemie ons extra bewust van het feit dat verandering van denkwijze met daarop volgende gedragsverandering van de mens ten opzichte van natuur, milieu, klimaat van levensbelang is voor een gezonde toekomst van mens, dier en plant. En daar willen we op de Nooterhof een intensieve en gestructureerde bijdrage aan leveren. Het hele jaar door open voor lezingen, cursussen en

informatie-uitwisseling. Een plek waar deskundigen en inwoners van gedachten wisselen. Daar zal letterlijk en figuurlijk ruimte voor gevonden moeten worden. Waarbij de groene kwaliteit van het park voorop blijft staan.

We gaan er vanuit dat dat in het jaar 2021 met perspectief op 2030 zal gaan lukken. Benodigd daarbij: tijdig groen licht voor ons plan. Zekerheid voor de verre toekomst en voldoende ondersteuning van het groenste recreatie- en educatiepark van Zwolle.

actief voor een natuurlijke leefomgeving

Gewild zomeruitstapje

Sinds de Nooterhof, met beperkingen vanwege het coronavirus op 1 juni weer open kon trok het park tot en met de maand september 6900 bezoekers , bij 4 dagen per week open. Dat is fors meer bezoek dan vorig jaar in dezelfde periode. Het zonnige zomerweer hielp. Uit gesprekken bleek verder dat mensen uit Zwolle, de regio, maar ook van verder weg, komen voor een kindvriendelijk, veilig, rustig, groen en betaalbaar uitstapje. Trekkers: de opgeknapte waterspeelplek, wandelen door park/ tuinen, picknicken en luieren op het veld, gezelligheid op het terras. Verder slaat de nieuwe tasjes-speurtocht met Belle de Bij aan. Deze is inmiddels door 120 groepjes gelopen. En met enige regelmaat werd er een kleine groene activiteit georganiseerd. Het bleek ook bij wat meer drukte goed mogelijk de RIVM regels te hanteren.

Activiteitenmiddag 20 september

Grote evenementen kunnen dit seizoen niet doorgaan in de Nooterhof. In plaats van het gebruikelijke Nazomerfeest werd gekozen voor een activiteitenmiddag met aanmelding vooraf. Zo konden 100 personen toch genieten van theater , een groen circuit en waterdierpjes zoeken.

Foto's Carin van de Ploeg

Nooterhof, zomer 2020

Foto's: Patty Wolthof / Michiel van Harten

Foto: Henk Mellema

‘Groene’ blik op Omgevingsvisie

Milieuraad en Natuurplatform Zwolle hebben een uitvoerige reactie ingediend op de Zwolse Omgevingsvisie.

In de Omgevingsvisie ‘Mijn Zwolle voor morgen’ die iedere Zwollenaar aangaat, geeft de gemeente richtlijnen voor de ontwikkeling van Zwolle voor de komende tien jaar. De vakantieperiode was geen goede periode om zo’n belangrijk document ter inzage te leggen. Over de keuzes die

gemaakt moeten worden, moet uitvoerig met burgers en organisaties nagedacht en gediscussieerd kunnen worden. De visie van het college om de 4e economische regio van Nederland te worden met daarbij een extreme economische- en bevolkings-groei (tot 180.000 inwoners in 2040) past niet bij de identiteit en geschiedenis van de stad Zwolle. Het lijkt of de omgevingswetgeving al van kracht is. Voor gebiedsontwikkeling worden al jaren belangrijke initiatiefnemers,

projectontwikkelaars, vastgoedmarktpartijen en woningbouwcorporaties actief en passief uitgenodigd om met plannen voor een betreffend gebied te komen. Vaak laat het college al vooraf weten welke richting het meest gewenst geacht wordt.

Hier volgen in het kort de conclusies en de aanbevelingen die de Milieuraad en het Natuurplatform gedaan heeft aan het College.

Hoe en waar gaat Zwolle groeien tot 2040?

Perk de gigantische groeiambities in

Laat het niet voorkomen alsof deze onafwendbaar zijn. Onderzoek meerdere scenario's met verschillende toekomstprognoses. Onderzoek wat de consequenties voor Zwolle zijn wat betreft de leefbaarheid in de stad, het buitengebied en het milieu. Een **natuurwaardenkaart** moet integraal in de toekomstplannen opgenomen worden. Gebruik deze ook als toetssteen bij het afgeven van omgevingsvergunningen. Maak een concreet plan om energieneutraliteit te bevorderen. Besteed hierin extra aandacht aan energiebesparing. Doe eerst gedegen onderzoek naar de **milieueffecten** van eventuele plannen. Leg deze vast in een aangepaste structuur/omgevingsvisie die opnieuw ter inzage komt. Daardoor is er wel een genuanceerdere besluitvorming mogelijk. Bij het aangeven van

bouwlocaties en andere ingrijpende ontwikkelingen is het belangrijk dat er tegelijkertijd ook gekeken wordt naar milieuaspecten. Hoe zit het met de biodiversiteit in Zwolle als er plannen daadwerkelijk uitgevoerd gaan worden? Wordt er voldoende rekening gehouden met natuurwaarden en het versterken van de groene structuur? Dit is de enige manier waarbij natuur en milieubelangen voldoende worden geborgd.

De **klimaathoofdstructuur** van de definitieve omgevingsvisie moet beter en concreter uitgewerkt worden.

De **‘Groene Vingers’** zijn al jaren een begrip in Zwolle. Leg in de toekomstplannen de contouren hiervan vast. Zet verder in op bescherming en versterking van deze voor Zwolle belangrijke groene corridors. Bescherm de **Zwolse parken**. Welke waarden vertegenwoordigen ze

voor Zwolle? Neem de uitkomsten hiervan mee in een lange termijnplanning.

Zorg dat in de omgevingsvisie zaken al duidelijk vastgelegd worden. Dit kan door het maken van duidelijke overzichtskarten met infrastructuur, en milieustructuurvisie. Plannen zijn dan nog alleen mogelijk onder strikte voorwaarden. Dit geeft maximale bescherming aan de kernkwaliteiten en eigen kracht van Zwolle.

Vervolg

Bij de behandeling van de Omgevingsvisie in de gemeenteraad (september) is toegezegd dat de Omgevingsvisie nog bijgesteld gaat worden. In oktober vindt hierover ook een gesprek plaats met Milieuraad/ Natuurplatform.

De volledige inbreng is te lezen op de website van de Milieuraad.

Licht dimmen op bedrijventerreinen

Tekst en foto: Hans IJzerman

De Nacht van de Nacht 2020 gaat in de Nooterhof niet door vanwege de corona-beperkingen. Er worden wèl landelijk diverse acties georganiseerd. Zo houdt Natuur en Milieu Overijssel een verlichtingsactie op de bedrijventerreinen.

In Zwolle heeft de Milieuraad geholpen en hebben we 39 bedrijven, kantoren en winkels, tussen 23.30 en 02.00 uur op de foto gezet. Dit is gebeurd in de nacht van donderdag 14 op vrijdag 15 mei 2020. Vergeleken met onze vorige verlichtingsactie (winter 2017) is de indruk dat de verlichting wat minder is geworden. De ABN AMRO toren was nu duidelijk minder fel verlicht. De parkeergarage van destijds PWC (thans Abb Vie) aan de Zuiderzeelaan/IJsselallee was destijds volledig verlicht, nu totaal onverlicht. Idem de parkeergarage van destijds Zilveren Kruis (thans Dimence) aan de Schuttevaerkade. Op diverse andere plekken is nog wel veel te verbeteren.

Landelijke gegevens

Onnodig veel energieverpilling bij

bedrijven: Ruim 80% van de bedrijven uit Overijssel laat verlichting onnodig aan 's nachts. Dat is boven het landelijk gemiddelde. De Natuur en Milieufederaties (NMF's) hebben in het kader van de Nacht van de Nacht campagne afgelopen weken 's nachts 1.327 bedrijven gefotografeerd. De foto's werden willekeurig gemaakt in verschillende gemeenten van alle provincies. Maar liefst 72% van de bedrijven had onnodige verlichting branden. Bij 48% brandde de binnenverlichting, bij 38% de buitenverlichting en 14% van de bedrijven had zowel binnen, als buiten de verlichting branden. Bedrijven verspillen met onnodige nachtelijke verlichting jaarlijks zo'n 536 miljoen kWh (stroomverbruik van 150.000 huishoudens). De NMF's adviseren een simpele oplossing. Door sensoren aan te brengen wordt verlichting automatisch gedoofd en springt deze aan bij onraad.

Licht aan houden is niet veiliger

De meest genoemde reden voor bedrijven om de lichten de hele nacht te laten branden, is vanwege "veiligheid, tegen inbraak". In de praktijk blijkt dat inbrekers juist licht nodig hebben bij het inbreken en dat licht op sensoren (die aangaan bij beweging) een afschrikkende werking hebben. Een onverlicht gebouw, waar bij onraad het licht plotseling aanspringt door een bewegingsdetector, trekt meer de aandacht dan een gebouw, waar continue de verlichting aan staat.

Oproep

De komende weken sturen de NMF's de bedrijven die zijn gefotografeerd de foto van hun verlichte panden. Ook ontvangen deze bedrijven aanbevelingen om het pand duurzamer en veilig te verlichten. "Samen met Jacco Vonhof van MKB Nederland dagen we de Nederlandse bedrijven uit om tijdens de Nacht van de Nacht van 24 oktober alle lichten te doven en dat hierna in de nacht te continueren. Het bespaart geld, energie en zorgt voor een mooiere sterrenhemel in Nederland." Het is daarnaast ook beter voor (nacht) dieren en de gezondheid van mensen. Door sensoren aan te brengen kunnen bedrijven tevens zorgen voor een goed afschrikkend effect op inbrekers. Het idee is om dit onderzoek te herhalen om te kijken wat het effect is van de oproep en de adviezen aan de bedrijven.

Voor informatie en foto's kijk op www.nacht-vandenacht.nl/onderzoekbedrijven

Natuurwaarneming: Vuurwantsen

Tekst: Peter van Dam

Bij mijn voordeur wonen al een paar jaar vuurwantsen. Dit zijn geen kevers! De prachtige rood met zwarte tekening maken mensen soms aan het schrikken. Dat is nou net de bedoeling. Vuurwantsen leven in grote groepen, vaak bij een linde of kaasjeskruid. Ze hebben te korte vleugels om te kunnen vliegen. Hun lichaam haalt meer dan 35 afweerstoffen uit de plantensappen die ze drinken. Deze combinatie werkt als antibioticum tegen de MRSA-bacterie. Wie had dat gedacht!

Groene erfenis

Gerard Mostert

Tekst: Loes la Faille en Fenna Westers

Op 26 juni 2020 overleed Gerard Mostert. Hij werd 91 jaar. Gerard was een natuurmens. Hij heeft een bijzondere 'groene' erfenis aan Zwolle nagelaten. Een waar Zwolle erkentelijk voor mag zijn. Een erfenis die onze stad tot een fijne plek om te wonen heeft gemaakt. Wie was hij en wat heeft hij voor Zwolle zoal gedaan? Van 1962 tot aan zijn pensionering in 1993 was Gerard hoofd van de Afdeling Plantsoenen in Zwolle. Gerard studeerde aan de G.A. van Swieten Tuinbouwschool te Frederiksoord. Na zijn opleiding ging hij in de houtbranche werken. Hij hield zich bezig met het opkopen van bomen en de verkoop van hout. In deze tijd heeft hij de ziel van de bomen en de waarde daarvan leren kennen. Voor zijn komst naar Zwolle was Gerard werkzaam in Rotterdam als rayonchef. Hij was er betrokken bij de aanleg van de eerste Floriade in Nederland. Verder had hij te maken met activiteiten zoals Jeugdland en Opgeruimd Staat Netjes. In 1962 kreeg Gerard de tip om

in Zwolle te solliciteren. De samenwerking van Gerard met wethouder Nooter is van groot belang geweest voor de groene inrichting van Zwolle. Gerard beseftte dat zijn visie over de inrichting van de stad Zwolle alleen gerealiseerd zou kunnen worden als er voor zijn ideeën een groot draagvlak zou zijn. Niet alleen bij de bestuurders van de stad, maar ook bij haar inwoners. Om dit draagvlak te creëren investeerde Gerard veel in voorlichting en communicatie. Met de leus: Zwolle, stad met groene vingers promootte hij zijn plannen voor een gezonde, natuurlijke leefomgeving bij de Zwolse politiek, medewerkers van de gemeente en de vrijwilligers. Hij kon als geen ander mensen enthousiasmeren en mobiliseren. Met zijn visie en plannen liep hij 'ver voor de troepen uit'. Gerard wilde de bewoners van Zwolle dichter bij de natuur brengen. Hij was bang dat onbekend onbemind zou maken. Alleen met gedegen kennis over de natuur kun je constructieve keuzes daarvoor maken. Zwolle is innovatief op het gebied van ecologisch groenbeheer.

Gerard introduceerde in de jaren zeventig van de vorige eeuw het idee van 'groene vingers'. Hij wilde de natuur vanuit het buitengebied in de stad brengen. Hiervoor werden ononderbroken groene corridors aangelegd. Deze corridors bestonden uit parken, groenstroken en waterpartijen. De Nooterhof is onderdeel van zo'n corridor. Ecologisch beheer in de stad hield ook in dat de chemische bestrijdingsmiddelen in de ban werden gedaan. Wegbermen en boomspiegels werden ingezaaid met wilde planten. Nu weten we hoe belangrijk dit is voor het behoud van de biodiversiteit. Na zijn pensionering bleef Gerard actief voor het groene welzijn van Zwolle bij verschillende organisaties. Hij heeft een grote rol gespeeld bij de totstandkoming en later het voortbestaan van de Nooterhof. In 1995 dreigde het park bebouwd te worden. Mede door zijn toedoen kon na een referendum de geplande bouw tegengehouden worden. "Je moet er wat aan doen", waren Gerard zijn woorden. Hij heeft dit met heel veel passie en inzet waargemaakt.

Drama in een Loeppotje

Foto/observatie:

Annet van der Wal, IVN Zwolle

Drama in een loeppotje bij het waterdieretjes zoeken in de Nooterhof op 20 september.... Babysnoek? Heeft een muggenlarve bij de staart vast. Muggenlarve wint en weet zich te bevrijden. Maar het begon met een kind dat riep: "hé, die vis heeft een pukkel op zijn lip".

Zwols groen nieuws, zomer 2020

Voor elke inwoner van Overijssel één boom

Provincie Overijssel heeft een actieplan opgesteld om de komende jaren 1.1 miljoen extra bomen te kunnen planten. Voor elke inwoner één boom. Samen met Matthijs Nijboer, directeur Natuur & Milieu Overijssel, heeft gedeputeerde Gert Harm ten Bolscher op maandag 18 mei de starthandeling verricht voor het lanceren van het platform www.iedereeneenboom.nl

Plan Van der Valk: wel/ geen groot zonnepark?

Hotelketen Van der Valk wil in Zwolle een groot zonnepark bouwen, pal naast de snelweg. Goed voor de wereld, het imago en de portemonnee. De grond is al in het bezit, de locatie is geschikt bevonden en het geld is beschikbaar. Alleen: de toekoming moet toestemming krijgen van de circa 170 inwoners van Tolhuislanden. En die krijgt hij niet zomaar. De gemeente gaf de inwoners, verenigd in de Coöperatie Duurzaam Tolhuislanden, het alleenrecht voor de komende jaren. En dus moet Van der Valk zich melden bij de bewoners.

Miljoenste fietspassage over Plastic Road in Zwolle

De miljoenste fietspassage werd inmiddels gemeten op de eerste PlasticRoad ter wereld in Zwolle. De eerste weg op basis van gerecycled plastic was een wereldprimeur in 2018. Na ruim 1,5 jaar testen, leren en de doorontwikkeling tot industrieel ontwerp is de PlasticRoad nu klaar voor haar markt-introductie.

Botanisch stoepkrijten in Zwolle

In Frankrijk en Engeland is 'botanisch stoepkrijten' al een rage: met stoepkrijt de namen bij planten op de stoep of de weg schrijven. Botanisch stoepkrijten is een leuke manier om passanten en bewoners op planten te wijzen en op een leuke manier plantennamen te leren kennen, maar ook het belang van een groene stad te laten zien. Gemeenteraadsleden Herman Sieben en Jacob Raap namen het initiatief in Zwolle.

Zonnepark Sekdoornse plas in werking gesteld

In Zwolle ligt een van de grootste drijvende zonneparken van Europa, Zonnepark Sekdoornse plas. Het drijvende zonnepark met 40.000 zonnepanelen wekt genoeg groene stroom op voor 4000 huishoudens.

Meer controles in natuurgebieden rond Zwolle

Bezoekers van de Zwolse natuurgebieden kunnen deze zomer vaker toezichthouders en opsporingsambtenaren tegenkomen. Er zijn het afgelopen jaar namelijk afspraken gemaakt tussen de verschillende terreineigenaren, overheden, toezichthoudende instanties en politie om vaker samen op pad te gaan.

Voedselbos in Zwolle

De kans dat Zwolle een voedselbos krijgt, is toegenomen. De gemeente wil hiervoor een gebied van 5,5 hectare beschikbaar stellen. Dat zegt initiatiefnemer Otto Veerman. Waar in Zwolle dat is, wil hij nog niet prijsgeven, maar hij hoopt dat eind van de zomer definitief duidelijkheid komt. Voor het voedselbos is een investering van €170.000 nodig. Voor een gedeelte van die investeringen wordt gedacht aan een crowdfundingactie.

Martijn uit Zwolle baalt van zoi bij de IJssel

Op een dag weet je het: je gaat zwerfafval rapen. Bij Martijn van Oort (42) uit Zwolle kwam die dag afgelopen zomer. Na twintig volle vuilniszakken gaat hij niet meer zonder grijpstok de uiterwaarden in. „Wie begraaft er nou volle luiers in het zand?“ Martijn heeft een Facebookpagina aangemaakt. Hij heeft contact met verschillende andere mensen en initiatieven die elders in Zwolle hetzelfde doen.

Dekens van bloemen op begraafplaats Bergklooster

Afgelopen zomer bloeide de rivierduin flora op begraafplaats Bergklooster volop. Dekens van zandblauwtjes, met daarboven het zeldzame duifkruid, afgewisseld met kusentjes paarsbloeiende wilde tijm en felroze Zwolse anjertjes, bedekten de graven. In de afgelopen twee droge zomers tijdens de grote droogte hield beheerder Bert Pierik zijn hart vast maar de wilde flora heeft zich sterk hersteld en bloeit als nooit tevoren. Talloze wilde bijtjes, hommels en vlinders doen zich te goede aan de nectar.

Zonnepanelen op dak Grote Kerk

Op het dak van de bijna 600 jaar oude Grote

Kerk in het centrum van Zwolle komen zeer waarschijnlijk zonnepanelen te liggen. Het plan daarvoor is goedgekeurd door de welstandscommissie. De panelen zullen buiten het gezichtsveld komen, zelfs als je vanaf de Peperbus kijkt. Het plan voor de zonnepanelen is een direct gevolg van de grote renovatie die gepland staat.

IJsselwater naar de Veluwe?

Een tekort aan drinkwater. Natuur die uitdroogt. Boeren die hun oogsten zien mislukken. Droogte, een direct gevolg van klimaatverandering, zorgt voor grote problemen. Een rigoureuze oplossing is nodig, zeggen experts. Eén ervan springt eruit: miljarden liters IJsselwater de Veluwe oppompen? Rivierwater - bijvoorbeeld uit de IJssel - vergaand zuiveren, dit via ondergrondse pijpleidingen naar de top van de Veluwe transporteren en het daar via vennen de grond in laten sijpelen. Zo wordt het enorme zoetwaterreservoir onder de Veluwe extra bijgevuld. Een plan om extreme droogte het hoofd te bieden.

Remedie tegen buxusmot

De enige remedie tegen buxusmot: 'trek die buxusstruik uit je tuin'. Dit is het advies van Jurriën van Deijk van de Vlinderstichting. Tips van de Vlinderstichting: Vervang de buxus in je tuin voor bijvoorbeeld liguster of hulst. Verwijder rupsen en poppen met de hand. Gebruik een feromonenva. Gebruik nooit (bio)gif om de buxusrups te bestrijden. Dit doodt ook andere dieren, zoals bijen, lieveheersbeestjes en vlinders.

Fashion Rebels krijgen subsidie voor circulair modeproject

Er is subsidie toegekend voor het nieuwe circulair modeproject 'Fashion Rebels' van Map Renes, alias Groenkapje. Bij het circulair modeproject is het idee dat Zwolse Tieners een eigen Jeans collectie maken van oude spijkergoed. Op deze wijze langer genieten van favoriete broek en voorkomen dat deze op de textiel afvalberg belandt. Ben je ook een moderebel? Maak een protestbord en stuur een foto van jezelf naar hallo@groenkapje.nl

Bos in Stadshagen?

Een groepje inwoners heeft het initiatief gestart voor een heus bos in Stadshagen. Verspreid over de moderne Vinexwijk liggen relatief veel groene stroken en parken. Maar volgens een aantal inwoners is dat niet groen genoeg. In Zwolle staat per inwoner gemiddeld 1,1 boom, in Stadshagen is dat 0,28 boom per inwoner. Milligerplas schijnt eens een oerbos te zijn geweest. Misschien is daar een mooie plek om het Stadshager Bos op te richten.

Behoud oude bomen bij Klooienberg

Na een unaniem aangenomen motie in de raad gaat de gemeente Zwolle in gesprek met het waterschap om oude bomen op de dijk bij de Klooienberg te behouden. Deze dreigen gekapt te worden bij de dijkverzwaring die daar plaats vindt.

Haagbeuk bij Vliegerhuys blijft

De fraaie oude haagbeuk bij het Vliegerhuys dreigde vanwege een herontwikkeling gekapt te worden. De boom stond 'in

de weg'. Dit is voorkomen nadat Zwolle Groenstad aan de bel trok, en gemeenteraadsleden Sonja Paauw en Herman Sieben vragen stelden. Als je kapt en iets herplant

duurt het decennia voor je de natuurwaarden weer terug hebt.

Proef: biodiversiteit bij maaibeleid

Gemeente Zwolle, en Rova zijn half september een proef gestart om het maaibeleid bijvoorbeeld insectvriendelijker te maken. In samenwerking met Natuurplatform-Zwolle. Op 5 plekken in de stad wordt de komende 5 jaar uitgeprobeerd hoe de timing en verdere manier van maaien verfijnd kan worden.

Plastic perikelen

Tekst en foto: Loes la Faille

Ooit gehoord van 'nurdles'? Het zijn ware boosdoeners voor onze planeet. Nurdles zijn kleine stukjes plastic die gebruikt worden als grondstof voor plastic producten. Met nurdles wordt tijdens de productie en transport nogal slordig omgegaan. Hierdoor komen ze onnodig in het milieu terecht. Zo zijn ze ook al in de IJssel aangetroffen.

Plastic was ooit het symbool van modernisering. Je kunt er van alles van maken en het is haast niet kapot te krijgen. Maar het eens zo bijzondere materiaal lijkt een ongekende milieuramp te veroorzaken. Wat gebeurt er met al het plastic wat in het milieu terecht komt?

Plastic wordt aan het begin van de twintigste eeuw uitgevonden. Het blijkt een veelbelovend materiaal te zijn. Het nieuwe spul geleidt geen stroom, kan goed tegen hitte en gaat een eeuwigheid mee. Speelgoed, pennen, juwelen, telefoons en oneindig veel meer is van plastic. De productie neemt alsmat toe.

In de jaren negentig van de vorige eeuw blijkt dat er aan plastic ook veel nadelen zitten. Kapitein Charles Moore zeilde in 1997 van Hawaii naar Zuid Californië. Er dreven op de oceaan plastic stukjes langs zijn boot. Er zweefde ook veel uiteengevallen plastic in het zeewater. Bij nader onderzoek bleek dat hij een enorme milieuramp had ontdekt. Hij noemde dit fenomeen 'plasticsoep'. Niet alle plastic komt in de 'plasticsoep' terecht. Er wordt steeds meer plastic geproduceerd, terwijl de zichtbare 'plasticsoep' in de oceanen niet groter wordt. Zinkt er een deel naar de zeebodem? Wordt het daar ook afgebroken? Onderzoekers weten het niet. Er is positief nieuws te melden op het plasticfront. Om de plastic afvalberg in zee te verminderen worden verschillende maatregelen genomen per 3 juli 2021. Er komt een verbod op sommige plastic wegwerpproducten. Er wordt meer plastic gerecycled en er komt betere informatie over herbruikbare

alternatieven voor plastic. Er komt statiegeld op kleine plasticflesjes.

Ook slecht nieuws helaas. Door de coronacrisis is het nieuwe plastic, het zogenaamde virgin plastic goedkoper dan het gerecyclede plastic. Dit komt omdat de aardolieprijs, grondstof voor plastic nu lager is. Op dit moment is er geen economisch voordeel om plastic te recycleren.

Plastic vinden we inmiddels overal. Niet alleen in de rivieren. Ook op het land. De landbouwgrond waarop ons voedsel groeit is vervuild met microplastics. Net als de lucht die we inademen.

Tijd om zelf ook actie te ondernemen tegen plastic. Op de site van de Rova kun je allerlei adressen vinden waar je verpakkingsvrij kunt shoppen in Zwolle. Koop groenten en fruit los op de markt of bij de Turkse winkel. In de supermarkt zijn handige wasbare groentezakjes te koop. Stop een opvouwbare tasje standaard in je rugzak. Koop een metalen waterfles en broodtrommel. Restjes eten over? Bewaar ze in een oude pindakaas of conserven pot. Wordt milieujutter. Raap tijdens een wandeling eens wat afval van een ander op. Bak je eigen brood of verbouw zelf je groenten. Wat doe jij in de strijd tegen de plastic plaag?

Recensie "De Tuinjungle"

Tekst en foto: Carin van de Ploeg

"Verbeter de wereld, begin in je tuin" staat er bovenaan op de kaft van het boek "De Tuinjungle" van Dave Goulson en dat is een mooie aansporing. Want Dave Goulson, ook bekend als 'de bijenprofessor', is een bevlogen bioloog die gespecialiseerd is in hommels en daar ook al boeken over heeft geschreven ("De vlucht van de hommel" en "Een verhaal met een angel"). Hij vertelt wat er allemaal in en rondom je tuin leeft en hoe je de dierenwereld een handje kunt helpen.

Van Plantenweelde via Het gazon, Oorwormen in de boomgaard en Zoemende bijen leidt hij de lezer langs Mieren in gaten en kieren, beschrijft hij de Wonderlijke wormen en helpt hij de lezer te gaan Tuinieren om de wereld te redden. Hij benoemt zijn favoriete tuinplanten voor bestuivers, besdragende heesters en hoe je een wormerij kunt maken. Naast prachtige beschrijvingen, natuurbelevissen en leuke recepten vindt je in dit boek ook veel handige tips en adressen om je tuin voor de insecten en dus ook voor je zelf een prachtige plek te maken. Een heerlijk

boek om op een zonnige dag in je tuin te lezen, terwijl de bijen om je hoofd zoemen.

Auteur: Dave Goulson, Uitgeverij Atlas Contact, www.atlascontact.nl, ISBN 978-9045039343, € 24,99.

Foto: Diet ter Stege

VLO start knotseizoen zaterdag 7/11/2020

De VLO (werkgroep Vrijwillig Landschap Onderhoud Zwolle) start zaterdag 7 november 2020 met haar 45e knotseizoen.

De VLO gaat al bijna traditiegetrouw beginnen met het snoeien van een stuk griend op Landgoed Windesheim, deze keer op de hoek van de Fabrieksweg en de Windesheimerweg.

De VLO verzorgt deze locatie ook voor de landelijke Natuurwerkdag zie: www.natuurwerkdag.nl

Vanaf 14 november wordt er elke zaterdagochtend geknot van 09.00 tot 12.30 uur. Ook meedoen? Het knotprogramma staat op de website van de Milieuraad.

Kom langs op de werkplek of vraag info via vlo@milieuraadzwolle.nl, bellen met Herman ten Den kan ook, tel. 038-853 58 39.

Milieutips

Tekst en foto: Hans IJzerman

Ontdooien van bevroren voedsel: niet op het aanrecht, maar in de koelkast! Waarom? Het bevroren voedsel geeft zijn koude aan de koelkast af. Die hoeft dan minder hard te werken. Denk dus de avond ervoor al na over wat je de volgende dag wilt eten. Ontdooien duurt toch gauw 8 uur.

Koken met nauwelijks gas.

Pasta, rijst en aardappels 1 minuut laten koken, daarna gas uit, deksel erop laten. 10 tot 15 minuten laten staan, paar minuten langer dan als je het zou koken. Dek de pan eventueel af met een theedoek, dan blijft de warmte nog beter bewaard. Het voedsel wordt net zo goed gaar. Scheelt in gasverbruik. Vroeger werd deze methode ook veel gebruikt door onze oma's, dan werd een pan in een hooikist gezet. Ik gebruik deze methode al 5 jaar, en het werkt perfect voor

zowel aardappels, pasta als rijst. Gewoon een keer proberen!

Vogels verwennen in de winter

Tekst en foto's: Ina Huizinga

Het is weer bijna herfstvakantie en mocht het dan slecht weer zijn kun je heerlijk met de kinderen, of alleen, vetbollen maken. Je hebt er niet veel voor nodig en het kost niet veel tijd. Wel is het erg leuk om te doen en de vogels te verwennen.

Benodigd:

1. verschillende zaden, gedroogd fruit, pinda's en granen. Of je koopt een kant en klaar mengsel in de winkel. De mijne bevatte gedroogd fruit en zaden.
2. ongezouten pinda's
3. sinaasappel
4. kokosvet of ongezouten vet
5. potjes, kopjes, melkverpakkingen, sinaasappel gehalveerd zonder het sap, kokosnoot of iets anders waar je het

mengsel in of omheen kunt gieten.

6. mocht je zelf pindakaas gaan maken: een staafmixer.
7. Ook leuk om te doen is ongezouten popcorn maken en daar een slinger van rijgen.
8. Appel in stukjes snijden en die besprenkelen met citroensap en drogen in de oven. Dat doe je door ze aan een satéprikker te rijgen en ze op die manier over het rooster van je oven te hangen. De appels droog je op de hetelucht-stand bij een temperatuur van ongeveer 50 graden Celsius. Daar laat je ze dan 3 a 5 uur drogen. En vervolgens maak je ook hier een slinger van.

Ik hou het bij 2 varianten deze keer.

Smelt je vet in een pannetje en doe het zaadmengsel erbij zodra het vet gesmolten is. Dan giet je het mengsel in de sinaasappelhelft die al voorzien is van een touwtje. Deze laat je uitharden in de koelkast. Uiteraard kun je het ook in een kopje doen, je steekt er dan een stokje in of in willekeurig welk voorwerp je in huis hebt. Een melkpak is ook een mooie. Vul deze dan voor de helft

en leg hem dan op zijn zij in de koelkast. Na uitharden haal je de kant waar geen vetmengsel zit weg en je vogels hebben een waanzinnig groot oppervlak om van de eten. Doe eens gek en gooi bovenop popcorn, rozijnen of stukjes appel.

Je doet de ongezouten pinda's met vogelzaad in een de kom van een staafmixer en maalt het fijn. Dan doe je het verwarmde vet erbij. En weer even de mixer erop. Het geurt dan zo lekker dat je het zelf wel zou willen eten. Ik had nog een lege pindakaaspot en heb deze opnieuw gevuld. Na het vullen gooide ik bovenop nog wat extra vogelzaad. Leuk ziet het er niet uit, maar ze zullen er van smullen. Ook dit mengsel kan weer in een theekopje of een ander leuk voorwerp. Leef je uit zou ik zeggen of kijk eens op internet.

Veel plezier en laat het de vogels smaken.